

EL DIRECTOR DE BANDA I COMPOSITOR MUSICAL INQUER JOSEP BALAGUER I VALLÈS (1869-1951)

ANTONI AULÍ GINARD
BARTOMEU GARAU MORANTA
JOAN PARETS SERRA

Josep Balaguer i Vallès va néixer a Inca el dia 13 de juny de 1869. Era fill de Joan Balaguer Nicolau i de Catalina Vallés Bestard. De molt jovenet va demostrar molt d'interès per la música; una afeció que va desenvolupar al llarg de la seva vida. Possiblement, la seva dedicació a la música es deu a la influència del seu oncle, el famós baix mallorquí Francesc Mateu, més conegut pel seu nom artístic Uetam (Mateu al revés), a qui acompanyà com a pianista pels principals teatres de les grans capitals europees. Als vuit anys va començar els seus estudis musicals amb el mestre Joan Torrandell (organista de la seva parròquia) i donà ben aviat un concert de piano al seu poble. A partir dels quinze anys es va dedicar a la música en cos i ànima, i anà a Palma a estudiar amb el conegut compositor ciutadà Guillem Massot (1842-1900).

Posteriorment, es traslladà a Madrid a realitzar estudis musicals en el Conservatori de Madrid, concretament estudià amb els mestres José Tragó i Pedro Fontanilla.

Durant dues temporades va ser mestre concertista de piano del Teatre Real de Madrid.

Després de la seva estada fora de l'illa, quan tornà a Mallorca, va influir sobre tota una generació de músics com Antoni Torrandell, Jaume Roig, Joana Barceló, etc.

Aquests eren els consells que Josep Balaguer donava als seus alumnes músics:

“- Educa tu oído cuidando constantemente la afinación y el buen sonido. El oído más duro, repele los sonidos estridentes. Evítalos.

- Estudia siempre sin que apenas te oiga tu vecino.

- Ejecuta las obras con alma.
- Dentro de la orquesta, identifica tu interpretación con la de tu director.
- No desdeñes la música popular. Ten presente que el folklore es el alma de los pueblos.”

Fou músic major de la Banda del Regiment d'Infanteria Regional de Balears des de 1897 a 1920, amb la qual obtingué una gran popularitat. Dia 24 d'octubre de 1897, per primera vegada va sortir com a director al front de la banda interpretant el pasdoble *Mi debut*, compost pel mateix Balaguer per a tal ocasió.

Encara que no fou un compositor excessivament prolífic, a més del pasdoble esmentat, podem destacar altres composicions musicals d'aquest músic inquer com: *Musas Latinas*, *Himno del Regimiento de Infantería Regional de Baleares* i altres peces avui perdudes dedicades al seu oncle Uetam.

L'any 1920, passà a dirigir la Banda del Regimiento de Infantería Inca número 62, lloc on s'incorporà el dia 6 de juny.

Més endavant, l'any 1927, a petició pròpia, passà a la reserva com a militar.

L'any 1931, gràcies als seus grans mèrits musicals, fou nomenat “Academico correspondiente de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando”.

El 1937 creà, per encàrrec del capità general de Balears, una banda-orquestra militar amb més de cent components. Va ser també membre fundador de l'Orquestra Filharmònica Balear (1942) i de l'Orquestra Simfònica de Mallorca (1947), de la qual se'l nomenà mestre fundador i director honorari, i n'era el mestre titular el prestigiós director coreà Eaktay Ahn.

Era propietari de la popular casa de música Banqué, situada al carrer de Colom de Palma.

Va morir el dia 16 de febrer de 1951 a casa seva, concretament al carrer Unió de Palma de Mallorca. A la seva mort, les seves germanes, tot recollint la seva voluntat, feren donació a l'Ajuntament de Palma de la casa familiar per constituir la Fundació Casal Balaguer.

El dimecres dia 28 de febrer de 1951, dotze dies després de la seva mort, l'Orquestra Simfònica de Mallorca va realitzar un concert extraordinari en memòria d'aquest gran mestre, justificant en un escrit adjunt al programe d'actes, el perquè d'aquest homenatge.

L'any 1958, a proposta de cinc regidors de l'Ajuntament de Palma de Mallorca, es va dedicar un carrer de ciutat a la memòria de Josep Balaguer. Igualment, els ajuntaments d'Inca i Santa Eugènia també li han dedicat un carrer.